

Fiolstræde 17 B, Postboks 2188, 1017 København K
T: +45 7741 7741, F: +45 7741 7742, fbr@fbr.dk, taenk.dk

Danmarks Faste Repræsentation ved den Europæiske Union
Sendt pr. e-mail brurep@um.dk
Cc Europaudvalget, e-mail postudvs@ft.dk

26. maj 2014
Dok. 142066

Reform af databeskyttelsespakken

Kære ambassadør Jeppe Tranholm-Mikkelsen

Forbrugerrådet Tænk og den europæiske forbrugerorganisation BEUC skal hermed henlede opmærksomheden på en række udestående spørgsmål i forbindelse med de igangværende forhandlinger om en reform af databeskyttelsespakken og opfordre dig til at arbejde for, at der snarest muligt opnås enighed i Rådet om udkastet til forslag.

I løbet af de sidste to år har Rådet gjort betydelige fremskridt på det tekniske plan. Imidlertid er der behov for politisk vilje til at forvandle det omfattende arbejde til reelle fremskridt. Det er vigtigt, at der hurtigt opnås politisk enighed, som kan muliggøre vedtagelsen af de nye regler inden udgangen af 2014 som ønsket af Det Europæiske Råd.

Vedtagelsen af forordningen om databeskyttelse er en vigtig brik i den digitale dagsorden for Europa. En solid retlig ramme for databeskyttelse vil bidrage til at øge forbrugernes tillid og udgøre en sammenhængende og omfattende retlig ramme for virksomheder i hele Europa. Formålet med reformen er at styrke de eksisterende rettigheder og principper, samtidig med at forbrugerne får kontrollen tilbage med den måde, deres personoplysninger behandles på. Retten til beskyttelse af personoplysninger må ikke udhules eller undermineres, blot fordi det er blevet lettere og mere rentabelt at bryde denne ret i det digitale miljø.

Forordningsforslaget om databeskyttelse sikrer den rette balance mellem de europæiske forbrugeres og borgeres behov for effektiv databeskyttelse og virksomhedernes behov for ikke at skulle forholde sig til uforholdsmæssigt store administrative byrder. Reformen vil skabe vækst, idet den vil modernisere de retlige rammer og lette anvendelsen af databeskyttelsesreglerne i hele Europa.

Vi har bemærket de fremskridt, der er sket under det græske formandskab. Men vi beklager, at der stadig ikke er fundet kompromisløsninger på en række vigtige spørgsmål, og endnu mere bekymrende er det, at den gældende EU-lovgivning tilsyneladende vil blive svækket i visse henseender.

**Forbrugerrådet
Tænk**

På baggrund af de igangværende drøftelser vil vi gerne opridse vores holdning til en række afgørende spørgsmål:

Databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde

Vi er imod, at den offentlige sektor ikke omfattes af forordningens anvendelsesområde, idet en sådan undtagelse vil medføre et lavere beskyttelsesniveau i forhold til direktiv 95/46, som ikke sonderer mellem offentlig og privat sektor. Den offentlige sektor nyder allerede godt af bestemmelser, som giver mulighed for behandling af personoplysninger, når det er nødvendigt for at overholde en retlig forpligtelse eller i forbindelse med opgaver, der udføres i offentlighedens interesse. Desuden er der ikke en klar skillelinje mellem den offentlige og den private sektor, idet den samme type aktiviteter i nogle medlemslande udføres af offentlige organer og i andre medlemslande af private virksomheder.

Definition af personoplysninger

Definitionen af personoplysninger har stor betydning for fastlæggelsen af anvendelsesområdet for udkastet til forordning. I en indbyrdes forbundet digital verden kan enkelte personoplysninger ikke betragtes i isolation. Med henblik på at sikre, at de nye databeskyttelsesregler fortsat vil være relevante i de kommende år, bør definitionen af personoplysninger fortsat være bred og fleksibel set i lyset af den hastige udvikling inden for informations- og kommunikationsteknologi.

Uregelmæssigheder så som genidentifikation og afanonymisering af personoplysninger er et stigende problem. Fuld anonymisering er en illusion og bliver stadig vanskeligere at opnå som følge af fremskridtene inden for computerteknologi og den enorme tilgængelighed af oplysninger.

Når personoplysninger er uigenkaldeligt anonymiseret, falder de automatisk uden for forordningens anvendelsesområde. Man bør undgå at definere "anonyme oplysninger", da en sådan definition vil øge risikoen for smuthuller i lovgivningen, der kan udnyttes af registeransvarlige til at omgå forordningens regler.

Med hensyn til pseudonymiserede oplysninger vil vi gerne understrege, at sådanne oplysninger pr. definition er personoplysninger, da de vedrører en identificerbar person, og de falder derfor ind under forordningsforslagets anvendelsesområde.

Formålsbegrænsning og dataminimering

Princippet om formålsbegrænsning er en af de centrale søjler i databeskyttelseslovgivningen. Den registeransvarlige er forpligtet til kun at indsamle og behandle personoplysninger til udtrykkeligt angivne og legitime formål, hvilket skal meddeles den registrerede.

Yderligere behandling af oplysninger til andre formål end det oprindelige er kun tilladt, hvis de nye formål er forenelige med de oprindelige. Begrebet forenelighed er imidlertid ikke defineret i forslaget. Det er derfor vigtigt, at der fastsættes generelle kriterier, som kan bruges ved vurdering af foreneligheden af yderligere behandling.

Vi foreslår, at opgaven med at fastsætte sådanne kriterier overdrages til Det Europæiske Databeskyttelsesråd. Den nylige udtalelse fra Artikel 29-gruppen vedrørende databeskyttelse kan danne grundlag for dette arbejde:

- Forholdet mellem det oprindelige formål og formålet med yderligere behandling
- I hvilken sammenhæng oplysningerne blev indsamlet
- Den registreredes rimelige forventninger
- Oplysningernes beskaffenhed og konsekvenserne af yderligere behandling for den registrerede
- Hvilke sikkerhedsforanstaltninger, den registeransvarlige anvender for at undgå urimelige konsekvenser for den registrerede

I tilfælde af, at den registeransvarlige skulle finde på at anvende og behandle personoplysninger til andre formål end det oprindelige uden at informere den registrerede, vil forbrugere miste kontrollen med, hvordan og hvornår deres data behandles, og så vil hele beskyttelsessystemet blive uigennemskueligt, svækket og ustabil.

Legitim interesse

Den registeransvarliges legitime interesse kan danne grundlag for lovlig behandling. Imidlertid har virksomhederne udnyttet dette som grundlag for ubegrænset og ureguleret behandling af personoplysninger og uden at tillade brugerkontrol.

Mange virksomheder udnytter bestemmelsen om "legitim interesse" til at indsamle flere oplysninger, end det er påkrævet til de angivne formål og ofte til forskellige formål, som er uforenelige med det oprindelige. Legitim interesse bruges ofte som et påskud for at videregive oplysninger til tredjemand og unddrage sig overholdelse af principperne om databeskyttelse.

Medmindre den registeransvarliges legitime interesse defineres ordentligt og kun bruges undtagelsesvist, vil det blive et smuthul i den nye forordning.

- Hvis en registeransvarlig ønsker at benytte sig af legitime interesser som grundlag for behandling, bør den registrerede advares om dette
- Begrundelsen legitime interesser bør kun bruges som en sidste udvej, dvs. når der ikke findes andre juridiske begrundelser
- Den registeransvarlige bør skulle bevise, at vedkommendes interesser tilsidesætter den registreredes interesser
- Det Europæiske Databeskyttelsesråd bør få til opgave at offentliggøre en vejledende liste over behandlinger, der kan udføres på grundlag af virksomheders legitime interesser.

Forbrugernes klageadgang

I tilfælde af overtrædelse af databeskyttelsesreglerne og brud på persondatasikkerheden bør de registrerede have mulighed for at klage og få en rimelig erstatning. For at dette kan lade sig gøre, er det meget vigtigt, at forbrugerorganisationerne kan indgive klage eller anlægge sag ved domstolene på vegne af en gruppe af forbrugere.

Oftentimes er værdien af den skade, som den enkelte forbruger har lidt, ikke værd at anlægge en langvarig og dyr retssag for. Kollektive søgsmål vil gøre det lettere for forbrugerne at klage og få erstatning.

Organisationer bør fortsat have ret til på vegne af registrerede at indgive klage til en tilsynsmyndighed (artikel 73) og anlægge sag ved domstolene (artikel 76).

Organisationers ret til at anlægge erstatningssager bør tilføjes i artikel 77.

Du er meget velkommen til at kontakte Anette Høyrup på ah@fbr.dk eller tlf. 2715 7432 for en uddybning.

Med venlig hilsen

Vagn Jelsøe
Vicedirektør

Anette Høyrup
Seniorjurist